

تعاون و کشاورزی، سال نهم، شماره ۳۳، بهار ۱۳۹۹

مزایا و چالش‌های تعاونی‌های دانشجویی کارآفرین

(مطالعه موردی تعاونی ۴۸۰۲ دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی)

شهریار گراوندی^{۱*}، فاطمه چشمه کبودی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۴/۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۷/۲۱

چکیده

در پژوهش کیفی حاضر مزایا و چالش‌های راه‌اندازی طرح‌های تولیدی کشاورزی از نظر اعضای تعاونی دانشجویی بررسی شد. به این منظور، ۴۰ نفر از اعضای مشارکت‌کننده در طرح‌های تولیدی تعاونی ۴۸۰۲ پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه با استفاده از روش نمونه‌گیری ملاک‌محور انتخاب شدند. داده‌های مورد نیاز از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند جمع‌آوری و با استفاده از روش تحلیل محتوا تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌ها نشان داد این تعاونی‌ها برای اعضای خود مزایایی همچون ارتقای مهارت‌ها و توانایی‌های عملی؛ تضمین نسبی منابع درآمدی در آینده؛ افزایش اعتماد به نفس، روحیه استقلال و خودکارآمدی؛ افزایش حس همکاری و مشارکت؛ ایجاد هم‌افزایی؛ فرصت اجرایی شدن مطالب نظری؛ آشنایی با ایده‌های جدید و بروز خلاقیت و نوآوری به همراه داشته‌اند. از سوی دیگر، اعضای این تعاونی در طرح‌های خود با چالش‌هایی مانند ایجاد تداخل در برنامه‌های درسی و افت تحصیلی؛ عدم همکاری ارگان‌های مختلف؛ عدم تأمین منافع مالی دانشجوی؛ مشکل فروش و بازاریابی؛ احتمال شکست و سرخوردگی در دانشجوی؛ در دسترس نبودن امکانات و تجهیزات و فشار بر دانشجویان روبه‌رو شده‌اند. در نهایت، مزایا و چالش‌های شناسایی شده، با استفاده از روش ماتریس مقایسات زوجی رتبه‌بندی شدند و پیشنهادهایی برای تقویت مزایا و کاهش چالش‌ها به برنامه‌ریزان و مسئولان مربوطه ارائه گردید.

واژه‌های کلیدی: تعاونی دانشجویی، مزایای تعاونی دانشجویی، چالش‌های تعاونی دانشجویی، کارآفرینی

۱. استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

sh.geravandi1@gmail.com

* نویسنده مسئول

۲. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

مقدمه

یکی از چالش‌های پیش روی جوامع مختلف، دانش‌آموختگانی هستند که توانایی‌های فردی و مهارت‌های لازم را برای راه اندازی کسب و کار مناسب ندارند. آنچه مسلم است، آماده‌سازی در خصوص کارآفرینی نباید بعد از فارغ التحصیلی باشد، بلکه باید طی فرایندی و در حین تحصیل، مقدمات این امر فراهم و موانع و محدودیت‌ها برطرف شود (امیری و مرادی، ۱۳۸۷، ۴۶). بر همین اساس، یکی از رسالت‌های مهم نظام آموزش عالی و دانشگاه‌ها تربیت و آماده‌سازی افراد برای ورود به عرصه اشتغال است. در گذشته این رسالت به آموزش نیروی کار مورد نیاز و پژوهش درباره رفع نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فناورانه محدود بود، ولی اینک با توجه به تحولات مداوم اجتماعی، آموزش و پژوهش‌های دانشگاهی باید در مسیر حل مشکلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و فناورانه جامعه قرار گیرد تا بتواند بخشی از مسائل مربوط به کارآفرینی و اشتغال را مرتفع نماید (فرامرزی نیا و همکاران، ۱۳۹۵، ۶۶). در این راستا، تعاونی‌های دانشجویی از مهم‌ترین ابزارهایی هستند که می‌توانند در جهت تحقق اهداف آموزش عالی ایفای نقش نمایند. این تعاونی‌ها فرصت تجربه‌های عملی را برای دانشجویان فراهم می‌کنند و سبب ارتقای مهارت‌ها و توانایی‌های آنان می‌شوند. از جمله این تعاونی‌ها می‌توان تعاونی پیشگامان اشتغال دانشجویی و ۴۸۰۲ را نام برد که از سال ۱۳۹۴ فعالیت خود را در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه آغاز نموده است. این تعاونی هم‌اکنون دارای ۳۳۰ عضو است که از این تعداد ۲۰۶ نفر دانشجوی دختر و بقیه پسر می‌باشند. اعضای این تعاونی در رشته‌ها و گرایش‌های مختلف کشاورزی از جمله ترویج و آموزش کشاورزی، توسعه روستایی، مهندسی مکانیک بیوسیستم، زراعت، اصلاح نباتات، علوم خاک، علوم دامی، گیاه‌پزشکی، مهندسی منابع آب، مهندسی جنگل و مهندسی محیط زیست مشغول به تحصیل هستند. تعاونی ۴۸۰۲ از زمان شروع به کار خود تا به امروز، پروژه‌های مختلفی از جمله تولید سبزی ارگانیک، تولید و پرورش نهال‌های گرمسیری کمیاب و در معرض انقراض، کشت زعفران، پرورش قارچ دکمه‌ای، نوغان‌داری، پرورش ماهی

کپور، پرورش پرندگان زینتی، پرورش بوقلمون، پرورش سگ‌های نگهبان و کشت محصولات پاییزه و بهاره را به مرحله اجرا درآورده است.

گفتنی است در حوزه تعاونی‌های کشاورزی و به‌ویژه تعاونی‌های دانشجویی کشاورزی کارآفرین مطالعات اندکی وجود دارد، لذا در این پژوهش سعی شد با استفاده از روش تحقیق کیفی، ضمن برطرف نمودن خلأ اطلاعاتی موجود در این حوزه، به بررسی و شناسایی چالش‌ها و مزایای کسب و کارهای کشاورزی از نظر دانشجویان عضو تعاونی ۴۸۰۲ و فعال در کسب و کار کشاورزی پرداخته شود.

پیشینه تحقیق

چنان‌که گفته شد، مطالعات محدودی در زمینه تعاونی‌های کشاورزی دانشجویی انجام شده است که در پژوهش حاضر از مطالعاتی بهره گرفته شد که بیشترین ارتباط را با موضوع مورد مطالعه داشتند؛ برای مثال، کاهان (۱۳۹۳) در مطالعه خود نتیجه گرفت ریسک مربوط به بازار، دسترسی مشکل به اعتبار و منابع مالی، عدم دسترسی به اطلاعات، قدرت چانه‌زنی پایین، آسیب‌پذیری نسبت به شوک‌های اقتصادی و مشکلات دسترسی به آموزش‌ها از مهم‌ترین چالش‌های کسب و کارهای کشاورزی می‌باشند. همچنین یافته‌های مطالعه اخوان کاظمی و علی بیگی (۱۳۹۲) نشان داد تشکیل تعاونی کشاورزی می‌تواند منجر به کاهش ترس دانشجویان از کار عملی، یادگیری ماندگارتر و تقویت توانایی کارکردن دانشجویان با یکدیگر شود؛ اما نداشتن پشتوانه مالی و یا فراهم نشدن سرمایه در زمان لازم، کمبود ابزار و ماشین‌آلات و یا وجود ابزار و ماشین‌آلات کهنه و مستهلک و عدم تعریف کارهای عملی و گروهی در سرفصل‌های برخی از دروس کشاورزی از مهم‌ترین نقاط ضعف تشکیل و توسعه این گونه تعاونی‌ها به شمار می‌آیند. دسته‌ای دیگر از مطالعات به بررسی تجربیات دانشجویان در حوزه کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کارهای دانشجویی پرداخته‌اند. در این خصوص، رستمی و همکاران (۱۳۹۰) به عواملی

همچون سخت و طاقت فرسا و استرس‌زا و چالش برانگیز بودن راه‌اندازی کسب و کار و فشارهای روانی- اجتماعی آن، ایجاد تغییر در دانش و نگرش و ماهر شدن و افزایش اعتماد به نفس اشاره کرده اند. خسروی پور و منجم زاده (۱۳۹۰) نیز بر این باورند که دانشجویان در جریان کارآفرینی با موانعی چون بی‌اطلاعی از بازار کار متناسب با رشته تحصیلی، نبود برنامه‌ریزی آموزشی مبتنی بر قابلیت‌ها و علایق دانشجویان، تناسب نداشتن آموخته‌های دانش‌آموختگان با نیاز بازار کار، عدم اختصاص بودجه و اعتبارات کافی به خصوص برای انجام فعالیت‌های پژوهشی در دانشگاه و افزایش توان عملی و مهارتی مدرسان در انتقال صحیح و کامل مطالب جدید، کارآمد، مفید و عملی روبه‌رو می‌باشند. همچنین حسینی و همکاران (۱۳۸۹) از دیدگاه دانشجویان مورد مطالعه، مهم‌ترین مانع ورود به عرصه اشتغال در بخش کشاورزی را فقدان حمایت دولتی از مشاغل کشاورزی دانستند ضمن اینکه مواردی از قبیل کاربردی نبودن دروس ارائه شده در مراکز آموزش عالی کشاورزی، فرصت‌های اندک شغلی برای ورود به عرصه اشتغال در بخش کشاورزی و عدم تناسب محتوای آموزشی در دانشکده‌های کشاورزی با نیازهای بازار کار را موانع بعدی برشمردند. حکمتی و فیروزآبادی (۱۳۹۰) نیز در مطالعه خود بیان کردند محتوای دروس دانشکده‌های کشاورزی کشور کاربردی نیست و به درد کشاورزی کشور نمی‌خورد و این در حالی است که رشته کشاورزی یک رشته تجربی می‌باشد و اکثر فارغ‌التحصیلان دانشگاهی فاقد هر گونه تجربه کاری هستند. در یک تقسیم‌بندی کلی‌تر، وطن خواه و رضایی مقدم (۱۳۹۴) موانع کارآفرینی دانشجویان را چنین دسته‌بندی کردند: عامل اقتصادی، عامل آموزشی، عامل حمایتی، عامل سنتی بودن سیستم آموزشی، عامل درک محدود کشاورزی و عامل روانی- نگرشی.

روش تحقیق

در پژوهش کیفی حاضر سعی شد با استفاده از روش مطالعه موردی به بررسی چالش‌ها و مزایای راه‌اندازی طرح‌های تولیدی کشاورزی از نظر اعضای تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲ پرداخته شود. به این منظور، با استفاده از روش نمونه‌گیری ملاک‌محور، ۴۰ نفر از اعضای تعاونی

دانشجویی ۴۸۰۲، که حداقل یک سال سابقه فعالیت تولیدی کشاورزی در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی داشتند، مورد مطالعه قرار گرفتند. داده‌های مورد نیاز از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند و در بازه زمانی اردیبهشت تا تیر ۱۳۹۸ جمع‌آوری شد. گفتنی است که این داده‌ها از طریق روش تحلیل محتوا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. به طور کلی، تحلیل محتوا روشی مناسب برای پاسخ دادن به سؤال‌هایی درباره محتوای یک پیام است (سرمد و همکاران، ۱۳۹۶، ۱۳۲). بعد از جمع‌آوری و دسته‌بندی چالش‌ها و مزایای شناسایی شده با استفاده از ماتریس مقایسات زوجی به کمک ۵ نفر از اعضای کلیدی رتبه‌بندی انجام گرفت و مهم‌ترین چالش‌ها و مزایای تعاونی ۴۸۰۲ از نظر دانشجویان شناسایی شدند. همچنین باید گفت که اعتبار داده‌ها بر اساس معیارهای لینکلن و گابا^۱ یعنی اعتبارپذیری^۲، تأییدپذیری^۳ و قابلیت اعتماد^۴ و انتقال‌پذیری^۵ مورد تأیید قرار گرفت (نیک‌نشان و همکاران، ۱۳۸۹). بدین ترتیب که محققان سعی نمودند با استفاده از تماس طولانی‌مدت با اعضای تعاونی و جلب اعتماد آنان، به افزایش اعتبار نتایج کمک کنند. همچنین یافته‌های تحقیق با استفاده از نظرات یکی دیگر از اعضای هیئت علمی بازرنگری و تأیید شد. در بخش انتقال‌پذیری نیز یافته‌ها در اختیار دانشجویانی که جزء تعاونی بودند اما در نمونه‌های ملاک‌محور قرار نداشتند در میان‌گذارده شد که تناسب یافته‌ها را تأیید کنند. ذکر این نکته ضروری است که جهت بالا بردن مقبولیت و اعتبار داده‌ها محققان سعی نمودند زمان مصاحبه‌ها را متناسب با وقت خالی دانشجویان انجام دهند و داده‌ها را از طریق دریافت بازخورد از مشارکت‌کنندگان معتبر نمایند.

1. Lincoln & Gubba
2. Credibility
3. Confirmability
4. Dependability
5. Transferability

نتایج و بحث

مروری بر عبارات کلیدی نشان داد ارتقای مهارت‌ها و توانایی‌های عملی دانشجویان؛ تضمین نسبی منابع درآمدی در آینده؛ افزایش اعتمادبه‌نفس، روحیه استقلال و خودکارآمدی؛ افزایش حس همکاری و مشارکت؛ ایجاد هم‌افزایی؛ فرصت اجرایی شدن مطالب نظری؛ آشنایی با ایده‌های جدید و بروز خلاقیت و نوآوری از مهم‌ترین مزایایی می‌باشند که اعضای تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲ در جریان این کسب و کارها از آن برخوردار شده‌اند (جدول ۱).

جدول ۱. مزایای طرح‌های تولیدی کشاورزی در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی از نظر دانشجویان عضو تعاونی ۴۸۰۲

مفاهیم	عبارات کلیدی
ارتقای توانایی‌ها و مهارت‌های عملی دانشجویان (A)	<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی دانشجویان با نحوه کاشت تا برداشت محصولات کشاورزی به صورت عملی - آشنایی دانشجویان با مدیریت کشت، فروش، عرضه، نگهداری، کنترل بازار و ... - برانگیختن تفکر، مهارت‌ها، توانایی‌ها و استعدادها در دانشجویان - یادگیری مطالب بسیار راجع به نحوه کاشت، داشت و برداشت توسط دانشجویانی که اصلاً زمین کشاورزی نداشته‌اند - افزایش ریسک‌پذیری دانشجویان - افزایش مهارت فکری و برنامه‌ریزی جهت عدم تداخل کار عملی با واحدهای درسی و تعامل با شرایط محیطی برای دانشجویان
تضمین نسبی منابع درآمدی در آینده (B)	<ul style="list-style-type: none"> - ترغیب دانشجویان برای راه‌اندازی کسب و کار در خارج از محیط دانشگاه - تبدیل شدن به شغل دانشجویان در آینده
افزایش اعتمادبه‌نفس، روحیه استقلال و خودکارآمدی (C)	<ul style="list-style-type: none"> - مهیا کردن دانشجویان برای استقلال و تقویت روحیه وی - کمک به مخارج درس و دانشگاه - ایجاد اعتمادبه‌نفس و جسارت به کار عملی و یادگیری بهتر در دانشجویان - کسب تجربه عملی و ورود جدی و عملی به عرصه کار و شکستن ترس از کار و سختی کار - ایجاد توان بیشتر در دانشجویان برای خوداتکایی - ایجاد حس خودباوری و غرور ناشی از به ثمر نشستن تلاش‌ها در دانشجویان

۷	مزایا و چالش‌های.....
مفاهیم	عبارات کلیدی
افزایش حس همکاری و مشارکت (D)	- آشنایی دانشجویان با کارگروهی و نحوه تعامل مشارکتی - تقویت روحیه کارگروهی در دانشجویان - یادگیری گروهی و همکاری صحیح با دوستان و تقسیم کار - کمک به تعامل بیشتر دانشجویان در ارتباطاتش از طریق آشنایی با روحیات و تفکرات مختلف
ایجاد هم‌افزایی (E)	- فراهم شدن امکان تبادل اطلاعات در خلال کارگروهی - هم‌افزایی افراد درباره تمام مراحل (کاشت، داشت، برداشت و فروش) - برخوردارشدن دانشجویان از تجربیات و توصیه‌های دوستان و کشاورزان دیگر و متعاقباً افزایش یادگیری و جهت گرفتن آموخته‌های وی
فرصت اجرایی شدن مطالب نظری (F)	- تجربه عملی تمامی مطالب و دانش نظری آموخته شده توسط دانشجویان - اجرای عملی آموخته‌ها و شناخت کاستی‌ها و برطرف کردن آنها توسط دانشجویان
آشنایی با ایده‌های جدید (G) و نوآوری (H) و بروز خلاقیت	- آشنایی بیشتر دانشجویان با ایده‌های نوین برای مبارزه با آفات و علف‌های هرز - طراحی و ساخت وسیله‌های مورد نیاز توسط دانشجویان - تبدیل تهدید به فرصت از طریق فراوری محصول - طراحی و بسته بندی محصولات تولیدی و افزایش ارزش افزوده محصولات

منبع: یافته‌های پژوهش

بعد از استخراج مزایای طرح‌های کشاورزی از نظر اعضای تعاونی، با استفاده از تکنیک ماتریس مقایسات زوجی، به اولویت‌بندی مزایای شناسایی شده پرداخته شد. بر اساس یافته‌ها، تعاونی دانشجویی کارآفرین ۴۸۰۲ به ترتیب اولویت توانسته است فرصت اجرایی شدن مطالب نظری، افزایش اعتماد به نفس، روحیه استقلال و خودکارآمدی و افزایش حس همکاری و مشارکت را در دانشجویان ایجاد نماید (شکل ۱).

شکل ۱. اولویت بندی مزایای تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲ از دید اعضا

	A	B	C	D	E	F	G	H
A		←	↑	↑	←	↑	↑	←
B			↑	↑	←	↑	↑	↑
C				←	←	↑	←	←
D					←	↑	←	←
E						↑	↑	↑
F							←	←
G								↑
H								

منبع: یافته‌های پژوهش

در جدول ۲، عبارات کلیدی در رابطه با چالش‌های راه‌اندازی طرح‌های تولیدی کشاورزی در تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲ ارائه شده است. نتایج نشان داد که ایجاد تداخل در برنامه‌های درسی دانشجو و افت تحصیلی؛ عدم همکاری ارگان‌های مختلف؛ عدم تأمین منافع مالی دانشجو؛ مشکل فروش و بازاریابی؛ احتمال شکست و سرخوردگی در دانشجو و در دسترس نبودن امکانات و تجهیزات و فشار بر دانشجو از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی دانشجویان در جریان طرح‌های کشاورزی می‌باشند.

جدول ۲. چالش‌های پیش روی دانشجویان در طرح‌های تولیدی کشاورزی از نظر اعضا

مفاهیم	عبارات کلیدی
ایجاد تداخل در برنامه‌های درسی دانشجو و افت تحصیلی (K)	- جاماندن از تکالیف درسی به علت زمان‌بر بودن و سختی کار - بازدهی پایین و اختلال در کلاس‌های بعد کار عملی در زمین به دلیل خستگی - وارد آمدن لطمه به درس دانشجو - اشغال وقت دانشجو و ایجاد نگرانی در درس و تحصیل و حتی بروز افت تحصیلی - زمان‌بر بودن پرداختن به کار عملی کشاورزی و ایجاد مشکل در رسیدگی به امور تحصیلی
عدم همکاری ارگان‌های مختلف با دانشجو (L)	- ناامیدی و ناکامی دانشجو به دلیل عدم کمک و همکاری ارگان‌های مربوطه - عدم حمایت دانشگاه از این‌گونه فعالیت‌ها به‌ویژه در زمینه تأمین ادوات و وسایل کشاورزی
عدم تأمین منابع مالی دانشجو (M)	- عدم تمکن مالی بعضی از دانشجویان - هزینه‌بر بودن این طرح‌ها و نیازشان به پشتوانه مالی و ازسویی وجود مشکلی چون عدم استقلال مالی دانشجو
مشکل فروش و بازاریابی (N)	- به مشکل خوردن دانشجویان بدون تجربه در بازار فروش - عدم ثبات قیمت در بازار و افت قیمت محصول در فصل برداشت به علت عرضه زیاد محصول در بازار فروش، دانشجویان را با چالش روبه رو می‌کند
احتمال شکست و سرخوردگی در دانشجو (O)	- دلزدگی دانشجو بر اثر شکست در زمانی که می‌بایست نتیجه زحماتش را ببیند - دلزدگی دانشجو در پایان کار در صورت عدم کسب سود مورد رضایت
در دسترس نبودن امکانات و تجهیزات و فشار بر دانشجو (P)	- فشار بر دانشجو بر اثر کار با کمترین امکانات و ماشین‌آلات کشاورزی

منبع: یافته‌های پژوهش

چالش‌های شناسایی شده در جدول فوق، با استفاده از تکنیک ماتریس مقایسات زوجی، اولویت‌بندی شدند. بررسی‌ها نشان داد مهم‌ترین چالش‌هایی که دانشجویان با آن روبه‌رو شده‌اند به ترتیب اولویت (اول تا سوم) عبارت‌اند از: عدم تأمین منابع مالی دانشجو، در دسترس نبودن امکانات و تجهیزات و فشار بر دانشجو و عدم همکاری ارگان‌های مختلف با دانشجو (شکل ۲).

شکل ۲. اولویت بندی چالش های اعضای تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲

	K	L	M	N	O	P
K		↑	↑	↑	↑	↑
L			↑	←	←	↑
M				←	←	←
N					←	↑
O						↑
P						

منبع: یافته های پژوهش

نتیجه گیری و پیشنهادها

بر اساس یافته ها یکی از مهم ترین مزایای تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲، فرصت اجرایی شدن مطالب نظری برای دانشجویان بود. زمانی که امکان ارائه دروس کشاورزی به صورت عملی برای دانشجویان فراهم باشد، یادگیری و کسب تجربه نیز بهتر صورت می گیرد. به نظر می رسد تعاونی ۴۸۰۲ توانسته است امکان یادگیری توأم با تجربه را برای دانشجویان فراهم آورد و این خلأ را برطرف نماید؛ به عبارت دیگر، دانشجو بعد از فراگرفتن واحد نظری، این فرصت را دارد که به صورت عملی به آزمودن دانسته های خود (در قالب تعاونی دانشجویی) بپردازد و چون در محیط دانشکده قرار دارد، در صورت بروز مشکل و برخورد با چالش می تواند با کمک و راهنمایی اساتید، مشکل را حل کند و دانش خود را ارتقا دهد و به یادگیری تجربی اقدام نماید. این یافته با نتایج مطالعه اخوان کاظمی و علی بیگی (۱۳۹۲) و حکمتی و فیروزآبادی (۱۳۹۰) همسوست. طبق

این یافته، به دانشکده‌های کشاورزی سراسر کشور توصیه می‌شود که با راه‌اندازی این‌گونه تعاونی‌ها زمینه را برای ارتقای مهارت‌های عملی دانشجویان کشاورزی فراهم آورند.

دومین مزیت شناخته شده در ماتریس مقایسات زوجی این پژوهش، افزایش اعتماد به نفس، روحیه استقلال و خودکارآمدی بوده است. دانشجویی که تا قبل از عضویت در تعاونی ۴۸۰۲، تجربه فعالیت تولیدی نداشته است، با به ثمر رسیدن محصول و دیدن حاصل زحمات خود، حس مفید بودن و خودکارآمدی می‌یابد و با فروش محصول خود بر اعتماد به نفس وی افزوده شده و حس استقلال در وی به وجود می‌آید. یافته‌های پژوهش اخوان کاظمی و علی بیگی (۱۳۹۲) و موحدی و جلیلیان (۱۳۹۵) نیز این یافته را تأیید می‌کنند.

سومین مزیت مهم شناسایی شده در این پژوهش افزایش حس همکاری و مشارکت در دانشجویان بود. فعالیت‌های تعاونی اکثراً به صورت گروهی است و به دانشجو این فرصت داده می‌شود که در تعامل با دیگر دانشجویان، فرایند فعالیت خود را طی نماید. در این زمینه، احتمال داده می‌شود تعاونی‌های دانشجویی بتوانند خلاً مشارکت را برطرف کنند و با محول کردن فعالیت‌ها به گروه‌های دانشجویی، آنها را در حل مسائل و مشکلات پیش روی فعالیت خود به صورت جمعی یاری نمایند. با توجه به تغییر و تقویت ویژگی‌های مثبت رفتاری دانشجویان عضو تعاونی پیشنهاد می‌شود بعد از تأسیس این تعاونی‌ها، برنامه‌ها و تبلیغات گسترده‌ای در سطح دانشکده‌های کشاورزی برای عضویت دانشجویان در این گونه تعاونی‌ها انجام شود تا بدین وسیله بتوان به پرورش ویژگی‌های مثبت رفتاری در آنها کمک نمود.

عدم تأمین منابع مالی دانشجو مهم‌ترین چالش در این تحقیق شناخته شد و اولین رتبه را در ماتریس مقایسات زوجی کسب کرد. تأمین منابع مالی در تمامی مراحل فعالیت تولیدی کشاورزی امری مهم است. از طرفی، به نظر می‌رسد با توجه به شرایط سنی و تجربه کاری، اکثر دانشجویان منبع درآمدی مستقلی ندارند و در تأمین مخارج خود به خانواده وابسته‌اند، پس تأمین منابع مالی برای شروع کسب و کار و سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های عملی درون دانشکده برای

آنان مقدور نمی‌باشد. مطالعه کاهان (۱۳۹۳) و اخوان کاظمی و علی بیگی (۱۳۹۲) نیز این مسئله را تأیید می‌کنند. به این منظور، پیشنهاد می‌شود دانشگاه یا دیگر نهادها با اعطای تسهیلات خرد به رشد دانشجوی در این امر کمک کنند.

در دسترس نبودن امکانات و تجهیزات و فشار بر دانشجو و عدم همکاری ارگان‌های مختلف با دانشجویان از دیگر چالش‌های پیش روی اعضای تعاونی ۴۸۰۲ بود. گفتگوهای انجام شده با دانشجویان نشان داد بسیاری از ادوات و ماشین‌های کشاورزی در دانشکده وجود دارد، اما اغلب به دلایل مختلفی چون عدم اعتماد به دانشجو و کوچک بودن مساحت طرح‌های دانشجویی، در اختیارشان قرار نمی‌گیرد که این امر باعث می‌شود دانشجو در فرایند تولید، اعمال مکانیکی را به صورت سنتی انجام دهد و فعالیت سخت و طاقت فرسا می‌شود. مطالعه وطن خواه و رضایی مقدم (۱۳۹۴) و اخوان کاظمی و علی بیگی (۱۳۹۲) نیز یافته‌های این بخش از پژوهش را تأیید می‌کنند. بدیهی است رفع این مشکل و همکاری با دانشجو می‌تواند تأثیر بسزایی در موفقیت کسب و کارهای دانشجویی داشته باشد؛ لذا پیشنهاد می‌شود همکاری بیشتری بین تعاونی دانشجویی ۴۸۰۲ و دفتر مزرعه دانشکده برای رفع این چالش صورت گیرد.

منابع

- اخوان کاظمی، م. و علی بیگی، ا.ح. (۱۳۹۲). تشکیل تعاونی‌های دانشجویی کشاورزی: قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها. *فصلنامه تعاون و کشاورزی*، ۲ (۸)، ۶۵ - ۸۸.
- امیری، ع.ن. و مرادی، ی. (۱۳۸۷). نگرش‌های کارآفرینانه دانشجویان و موانع آن. *فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی*، شماره ۴۹، ۴۵ - ۶۷.
- حسینی، س.م.، حسینی، س.ج.ف. و سلیمانپور، م. (۱۳۸۹). شناسایی و تحلیل موانع کارآفرینی در آموزش عالی کشاورزی از دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد استان تهران. *مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران*، ۲-۴۱ (۳)، ۳۵۹ - ۳۶۸.

حکمتی، ح. و فیروزآبادی، م. (۱۳۹۰). بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان کشاورزی استان کرمان. همایش ملی اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی و منابع طبیعی، ۲ آذرماه، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.

خسروی پور، ب. و منجم زاده، ز. (۱۳۹۰). دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین در خصوص عوامل و موانع مؤثر در کارآفرینی و اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی. مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۲-۴۲ (۱)، ۱۰۵ - ۱۱۶.

رستمی، ف.، گراوندی، ش. و زرافشانی، ک. (۱۳۹۰). پدیدار شناسی تجربیات دانشجویان در تأسیس کسب و کار (مطالعه موردی: دانشجویان پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه رازی کرمانشاه). توسعه کارآفرینی، ۴ (۱۴)، ۸۷ - ۱۰۵.

سرمد، ز.، بازرگان، ع. و حجازی، ا. (۱۳۹۶). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: نشر آگاه. فرامرزی نیا، ض.، فرهادی راد، ح. و مهرعلیزاده، ی. (۱۳۹۵). تحلیل امکان پیاده سازی مدل کارآفرین در دانشگاه شهید چمران اهواز. فصلنامه آموزش مهندسی ایران، ۱۸ (۷۱)، ۶۵ - ۸۶.

کاهان، د.ج. (۱۳۹۳). کارآفرینی در کشاورزی. ترجمه کریمی و موحدی. تهران: نشر نور علم. نیک نشان، ش.، نوروزی، ر.ع. و نصر اصفهانی، ا.ر. (۱۳۸۹). تحلیلی بر رویکردهای روایی در پژوهش کیفی. فصلنامه علوم انسانی، شماره ۶۲، ۱۴۱-۱۶۰.

وطن خواه، ن. و رضایی مقدم، ک. (۱۳۹۴). مؤلفه‌ها و موانع ایجاد دانشکده کارآفرین از دیدگاه دانشجویان عضو و غیر عضو تعاونی دانشجویی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز. فصلنامه تعاون و کشاورزی، ۴ (۱۵)، ۱۷ - ۴۰.

The Challenge & Benefit of Student Cooperatives Entrepreneurship

(Case study: Cooperatives' 4802, Faculty Agriculture at Razi University)

Sh. Geravandi^{1*}, *F. Cheshmekabudi*²

Received: 30 Jun, 2019

Accepted: 13 Oct, 2019

Abstract

This qualitative study sought for investigating the challenge and benefits of launching agricultural production projects from the view of members' cooperative 4802, faculty Agriculture at Razi University. 40 participants of member cooperatives' 4802 have selected by criterion sampling. Semi-structured interviews was used to gathering data and after that the data analyzed by content analysis. Based on the finding, members' cooperative 4802 have faced different challenges such as: interfering with the curriculum and student dropout, failure to cooperate with different Organs, Failure to provide student financial benefits, difficulty in selling and marketing, failure of student frustration, lack of facilities and equipment, and pressure on the student. Furthermore, participant believe that this cooperative has bring benefits like; enhancing students' practical skills and abilities, reliability of future income sources, increased self-confidence, mood of independence, synergy, opportunity for implementation of theoretical knowledge, familiarity with new idea and emergence of creativity and innovation. Finally, all of benefits & challenges have ranked by Paired Comparison Matrix. Also some recommendations have suggested for planners & decision makers.

Keyword: Student Cooperative, Benefits of Student Cooperative, Challenges of Cooperative, Entrepreneurship

1. Assistant Professor, Department of Agricultural Extension & Education, Faculty of Agriculture, Razi University, Kermanshah, Iran

* Corresponding Author

sh.geravandi1@gmail.com

2. Former Master Student of Agricultural Extension & Education, Faculty of Agriculture, Razi University, Kermanshah, Iran